

Mali trgovec

Izhaja vsako soboto. Celoletna naročnina Din 60.—, polletna Din 30.—, mesečna Din 5.—.
Rokopisi se ne vračajo. Uprava in uredništvo: Gregorčičeva ulica 23, telefon št. 2552.
Čekovni račun št. 15.420.

Leto I.

Ljubljana, dne 28. decembra 1929.

št. 8.

1918/19—1928—1929

Odkar smo osvobojeni in ujedinjeni, nismo preživeli tako pomembnega leta, kot je bilo pretečeno.

Če pogledamo nazaj skozi vso dobo do razigranega — da, razbrzdanega razpoloženja ob času, ko je odjeknil zadnji strel na fronti, pa do pričetka poslavljaljočega se leta, moramo priznati, da je za naše gospodarstvo od 1. januarja 1919 pa do 31. decembra 1928 minilo deset malo pomembnih in skoraj brezplodnih let.

Osvobojenje nas je doteklo pri dobri volji in kolikor toliko jednodušne v političnem naziranju vsaj tedaj, ko se je šlo za stvarjenje naše države. Le prekmalu pa je to notranjo konsolidacijo ubilo stremljenje posameznikov, skupin in strank po nadvladi v komaj porojeni državni tvorbi, ki je ravno takrat potrebovala največje nege, pozornosti in obzirnosti.

Iz stremljenja po nadvladi se je razvila ljuba, brezobzirna notranje-politična borba za posamezna boljša mesta. V tej borbi so se izkoriščali prav vsi stanovski, prav vsi plemenski in tudi prav vsi drugi momenti za dosego cilja z najdoslednejšo brezobzirnostjo in izigravale gospodarske, socialne in zunanje-politične koristi.

Naš parlamentarizem je prehajal iz krize v krizo, postal po izvržitvi nekaterih zakonov, v katerih je dosledno igral veliko vlogo tudi politični moment, delanizmožen in vsled večnih obstrukcij prav vseh političnih strank ni imel niti volje, niti časa, da bi se ba-

vil z važnimi gospodarskimi vprašanji. Preobložen je bil z reševanjem večnih parlamentarnih in vladnih kriz, preza-poslen s pogajanjem raznih političnih skupin, zahtevajočih za sodelovanje z drugo skupino vedno več in več.

Država pa je hiralala, gospodarstvo propadalo in z njim je skozi široko odprta vrata neovirano prihajala med naš beda.

Ne trdimo, da je bil parlamentarizem v stanu zatreči vsako zlo. Ne, po dolgi vojni, ki je divjala po celem svetu, bi bilo čudno, da, nemogoče — ne občutili njenih poraznih posledic. Vendar, kakor je naravno, da je tudi pri nas nastopila splošna kriza, je zopet nenaravno, da ni v desetih letih nehala. Mi pa smo v tej dobi imeli priliko opazati vedno večji zastoj v industriji, nemožnost pravega razvoja naše zunanje trgovine, nazadovanje v celokupnem gospodarstvu, vedno naraščajoče državne proračune in z njimi prihajajoča povišanja davščin in katastrofalno, nezajezljivo množitev brezposelnih.

S hiranjem našega gospodarstva je naraščala mržnja med posameznimi političnimi skupinami, ki so rasle kot gobe po dežju.

In z naraščajočo medsebojno mržnjo se je bohotilo gospodarsko zlo in bilo zopet povod povečanju mržnje.

Vse to skozi deset let!

In lelos?

Predvsem in najmočneje občulimo novo upravno razdelitev, ki ima glavni namen poenostavititi in poceniti državno upravo, izbrisati stare, nasprotja vzbujaajoče, lokalne tradicije in uvesti ravnopravnost v celi državi, predvsem pa onemogočiti srankarski protekcijonizem in prej tako cvetočo korupcijo. Mirne duše lahko rečemo, da samo ta čin odtehta celo prejšnje desetletno brezplodno delo.

Odkod nenadno pomirjenje kvarnih političnih bojev? Od kje množiči se dokazi nove konsolidacije, ki se najlepše izražajo v odstranitvi starega, kem čni formuli sličnega imena države, katero je že na zunaj pokazalo needinost, zamenjanega z edinstvenim nazivom: **Jugoslavija?**

Izjednačenje zakonov, da bo pred stolom pravice vsak državljan jednak drugemu! Saj so se v desetletnem »napornem delu« razbili vsi poizkusi izjednačbe zakona kol nemogočega, radi »osobitih prilika«!

In cela vrsta novih in izboljšanih gospodarskih in socijalnih zakonov, stre-

mečih po splošnem izboljšanju položaja!

Nove trgovinske pogodbe, odpirajoče nam nova tržišča in obnavljajoče stara, skoraj opuščena!

Vse to — in še mnogo drugega — v **enem samem letu!**

Ni odpravljeno še celo zlo; nismo se prišli iz gospodarskih in drugih kriz na zeleno vejico. V desetih letih ni bilo mogoče odpraviti in ublažiti posledic svetovne vojne. V enajstem letu pa je bilo potrebno poleg teh neodpravljenih, predvsem odpravljati tudi **nove zle posledice**, nastale v desetletni noirani vojni.

Uvažajoč gigantsko delo, opravljeno v letu 1929, moramo z občudovanjem in neomejenim zaupanjem spremljati napore našega kralja, ki je z junaštvom in članom Karadžordževićev pričel izvrševati ono ogromno narodno, gospodarsko in socijalno preporojenje, katero naj nas vodi k vedno srečnejšim časom.

S temi željami in nadami stopamo v **Novo leto!**

Uprava trgovine.

(Nadaljevanje.)

Borze.

Ta trgovska ustanova, ki zavzema vedno vse večji pomen v svetovni trgovini, je pravzaprav nekaj redni sejem, na katerem se zbirajo producenti, posredovalci, odpremniki in izvozniki, konsumenti in finančniki, da med seboj sklepajo nakupe in prodaje.

Borze so nastale v srednjem veku ter imajo svoj izvor v belgijskem mestu Brügge, kjer so se najprej pričeli redno zbirati trgovci in kupci. Sledila jim je Francija, Anglija, Nemčija in Italija, kjer so se v večjih mestih ustanovile borze v šestnajstem stoletju.

Dočim so te borze prvotno imele po večini samo krajevni značaj, ker so se na njih sklepale kupčije največ samo za domače izdelke in pridelke, se je njih

pomen v devetnajstem stoletju z razvojem pomorske trgovine dvignil na važnost svetovnega pomena.

Borze so postale ne samo toršče za hitro sklepanje kupcij in izjednačenje cen, marveč redna šola za vsakega trgovca, ker ga seznanjajo s trgovskimi, gospodarskimi in trgovsko-političnimi razmerami in navadami celega sveta.

Potom borze in njenih javnih poročil je obveščen trgovec o stanju žetve v posameznih krajih, o množini in kakovosti blaga na raznih tržiščih, o razmerah v industrijski produkciji v bližini in daljnem inozemstvu. Na ta način je dana možnost hitrega izjednačenja cen in regulacija povpraševanj s ponudbami.

Ne samo trgovini, ampak tudi splošnemu gospodarstvu prinašajo borze toliko informacij, da celokupna javnost

čimdalje bolj spoznava njihov veliki pomen in jih podpira v stremljenju doseči vedno večjo popolnost.

Borzo samo delimo v glavnem na dva dela: **blagovne borze in borze za promet z vrednostnimi papirji.**

Blagovna borza.

Blagovne borze so ustanovljene v večjih trgovsko-industrijskih centrih in se pečajo s posredovanjem nakupa in prodaje različnega blaga v velikih množinah, določajoč pri tem prodajno ceno, dobavne in plačilne pogoje ter način zavarovanja blaga in kupnine.

Poleg borz, ki se bavijo z nakupi in prodajo raznovrstnega blaga, imamo še specialne borze za posamezne vrste, tako n. pr.: žirne, lesne, sladkorne itd.

Znamenite so zlasti: premogovna borza v Londonu, tiskarska in knjigotrska v Leipzigu, petrolejska v Bremenu, železninarska v Bruslju, bombažna v Liverpoolu; za nas je velike važnosti zlasti lesna borza v Ljubljani, somborska ter novosadska borza za žito in sarajevska borza za slive.

Na borzah se sklepajo kupčije po posebnih določbah — uzancih — o katerih je dolžan biti poučen vsak, kdor se udeleži kake kupčije. Borzne uzance pridejo mnogokrat do veljave v trgovskih sporih tudi za kupčije, ki so bile sklenjene in pomanjkljivo sestavljene izven borze na teritoriju njenega delokroga; zato je važno, da se vsak trgovec seznaní z borznimi uzancami vseh blagovnih borz, na katerih področju kani kupovali ali prodajali.

Borzni poslovnik urejuje poslovanje borze, določa pogoje in način sklepanja pogodb ter razdiranja istih; predpisuje način izdaje službenih poročil (tečajev), predpse za nameščanje borznih senzalov (mešetarjev) ter način zastopanja borze na zunaj.

Borzni poslovnik določa tudi način sprejemanja članov in višino članarine. Običajno se sprejme za člana vsaka neoporečna oseba, izključeni pa so fahirani trgovci in ženske. Podpis pristopnice, s katerim se novi član obveže izpolnjevati borzni red in plačanje članarine, ga upravičuje do posejanja borze med poslovnimi urami.

Ker navadno borzni poslovnik določa kazni za zakasnitve in daljše ostajanje v borznih prostorih, se nekateri trgovci shajajo izven borznih ur drugod, običajno v kavarnah, in tam sklepajo kupčije. Takí sestanki so v večini mest z zakonom zabranjeni.

Na borzah poslujejo posebna **borzna razsodišča**, ki so z zakonom pooblaščená za reševanje med kupci, prodajalci in posredniki nastalih nesporazumljenj v kupčijah, ki so bile sklenjene na borzi, ali pa tudi izven nje, ako je prislojnost borznega razsodišča na sklepnem listu (prodajni ali nakupni pogodbi) zabeležena.

Notranje poslovanje borz se vrši navadno v posebnih sobanah ali dvoranah in so v veljavi različni običaji. Ponekod se nahajajo borzni senzali v ograjenem prostoru, v katerega pogajajoče se stranke nimajo dostopa. Borzno upravo vodi posebna pisarna, v kateri je tudi urad za obračunavanje sklenjenih kupčij.

Ker kupec in prodajalec na borzi običajno ne pridefa v neposredni stik, je predpisano sklepanje kupčij polom zapriseženih borznih mešetarjev, čijih dolžnosti in način poslovanja ločno predpisuje borzni red v soglasju s posebnim zakonom.

Borznim senzalom je zabranjena kupčija za lastni račun ter so poleg tega obvezani obdržati v tajnosti vse poslovne zadeve. Za svoje posredovanje dobivajo določeno mešetarino, odmerjeno v odstotkih sklenjene kupčije.

Mešetar vodi o vseh svojih posredovanih dnevnik, v katerega vpisuje po vrstnem redu in kronološko vse sklenjene posle in odda kupcu in prodajalcu po en izvod sklepnega (mešetarškega) lista, ki je izdan od borzne uprave ter obsega:

- kraj in datum sklenjene kupčije;
- ime prodajalca, kupca in mešetarja;
- vrsto, opis, kakovost, množino in izvor (provenijenco) blaga;
- ceno blaga;
- plačilne pogoje;
- označbo, je-li kupčija zaarana ali ne in višino zneska vplačane kopare;
- rok za dobavo in kraj prevzemanja ali oddaje in

podpise obeh strank ter podpis mešetarja, ako je pri kupčiji posredoval.

Sklepni list se izda v dveh izvodih, od katerih dobi kupec onega s prodajalčevim podpisom in obratno.

Ker je sestava sklepnih listov velike važnosti pri vsaki kupčiji, se ozirajte pri sestavi pogodb vedno na te predpise, da se izognele poznejšim sitnostim.

Posebno važnost je polagati pri sestavljanju pogodbe **točnemu opisu blaga**, ker ravno v tem oziru radi površnosti kupca ali prodajalca največkrat nastanejo spori zaradi dvoumnosti ali pomanjkljivosti opisa blaga. Nič manj važni niso tudi drugi bistveni znaki, predvsem: **cena, dobavni in plačilni rok** ter način prevzema odnosno predaje.

Nakupi in prodaje se izvršujejo na podlagi predloženih vzorcev ali pa po fomu točnega opisa blaga, odnosno profi ogledu istega na skladišču, kar pride posebno v poštev pri lesnih kupčijah, ker je seveda nemogoče predložiti take vzorce na borzi.

Kakovost blaga se torej ugotovi na podlagi vzorcev, ali pa stopijo v veljavo borzne uzance za posamezne vrste, ki njihovo kvaliteto točno opisujejo.

Glede na sklepe kupčije razločujemo v glavnem **efektivni in ferminski** način prodaje in kupovanja.

Pri **efektivnih kupčijah** se kupec obveže prevzeti in prodajalec predati **celo množino blaga** v pogojenem dobavnem roku.

Dobavni rok je lahko različen; tako razločujemo:

1. **Sklepe za blago na skladišču**, v katerem slučaju je dolžan prodajalec

prodali kupcu celo množino najkasneje po dveh — od sklepa kupčije — pretečenih delavnikih.

2. **Sklepe za blago na potu**. Pri takih kupčijah mora prodajalec kupcu dokazati, da je blago v resnici oddano železnici ali brodarški družbi v odpremo, kar stori navadno s »konosementom«. (Glej stran 66, članek: »Pomorska plovba«, drugi stolpec.)

Ta način kupčije je v mednarodni trgovini velikega pomena, ker se zamorejo na podlagi oddajnih dokumentov in predložitve vzorcev sklepati kupčije za blago, ki še ni dospelo, vsled česar ga zamore prodajalec prej vnovčiti in skupilo zopet vložiti v nove nakupe.

3. **Sukcesivna dobava**, s katero se prodajalec obveže kupcu v določenih množinah in določenih časovnih obdobjih predati polagoma kupcu celo prodano množino; kupec pa je obvezan v istih določenih obdobjih blago prevzeti.

4. **Navadni časovni rok**, po katerem je kupec dolžan dobaviti prodajalcu celo množino do določenega dne.

Pred predajo mora prodajalec obvestiti kupca, da je pripravljen blago oddati; nasprotno ima kupec dolžnost prodajalca pozvati k izvršitvi dobave. Ta poziv se imenuje odkaz. V odkazu mora biti naveden termin za dobavo, ki je lahko krajši in daljši, vendar pa v večini blagovnih kupčij ne sme biti manjši od 14 dni.

Efektivni kupčijski sklepi se navadno ne odstopajo tretji osebi; vendar pa zamore kupec potem predaje sklepnega pisma cedirati (odstopiti) celo množino tretji osebi, ako ni pravo cediranja tudi kupcu izrecno prepovedano. (Dalje prih.)

Ideal

TRPEŽENI

MOČAN!

MODERNI

KROMNIKLJEVA IZVEDBA!

THE REX CO.

LJUBLJANA

ZAHTEVAJTE OPIS IN SLIKO!

Kalkulacija.

Pri nakupni in prodajni kalkulaciji je zelo važna pravilna

določitev režijskega odstotka.

Pod »režijo« razumemo vse stroške: upravne in uradne, obresti izposojil, obresti investiranega kapitala, obraba inventarja in nepremičnin, davke in razne tekoče stroške. Skupna vsota vseh naših izplačil na račun teh stroškov tekom enega poslovnega leta je: režija.

V **upravnih in uradnih stroških** so zapopadene predvsem razne najemnine, plače, pisarniški stroški, poštnine, poštni stroški, zavarovalnina, kurjava, razsvetljava; z eno besedo: vsi naši za upravljanje podjetja izplačani zneski, ki jih ne dobimo, ali nimamo dobili več povrnjenih. Radi preglednosti in podrobne orientacije jih sicer vodimo pod različnimi naslovi, ki skupno združeni predstavljajo režijo.

Obresti od izposojil so fakično izplačani, ali dolžni zneski, kot obresti izposojenega kapitala, katerega smo porabili v podjetju, bodisi za ustanovni, investicijski ali obratni kapital.

Obresti investirane glavnice moramo določiti od liste vsote, ki smo jo sami v podjetje založili (znesek, ki smo si ga v ta namen izposodili, ne prihaja tu v poštev, ker je zapopaden že pod obrestmi od izposojil), bodisi za ustanovni, vzdrževalni ali obratni kapital. (O značilnih razlikah posameznih glavnice govorimo drugič.) Od investirane vsote si zaračunamo obresti v jakni višini, kot bi se nam obreslovala, ako bi jo imeli naloženo v banki ali drugem denarnem zavodu na našem računu, na pr. 6, 7 ali 8%.

Obraba inventarja: Inventar delimo v glavnem v nepremični in premični.

Nepremični inventar predstavljajo vsa zemljišča, poslopja in zemljiške pravice, ki služijo namenu našega podjetja. Nič ni večno, lako so tudi nepremičnine, zlasti poslopja podvržena poškodbam in trajni škodi z vsakim letom staranja, da končno po golovi dobi postanejo neporabna, ali vsaj nemoderna in ne ustrezajo več svojemu namenu, vsled česar jih moramo podreli in prenoviti, ako se

prenovitev sploh izplača. Za nepremičnine — **slavbe** — velja po večini načelo, da po petdesetih letih izgube svojo vrednost, kar sicer doslovno ni res; vendar pa smo iz previdnosti primorani, da upoštevamo vse eventualne možnosti, n. pr. polres, vojno ild, in računamo samo s petdesetletnim obdobjem. Zato moramo vsako leto odbiti 2% od vseh vsot, ki smo jih v zgradbe založili. — Nekoliko manj odpišemo pri zemljiščih, kjer se moramo zadovoljiti z 1% ali ½% odpisom od nabavne in raznih melioracijskih vsot.

Premični inventar pa sestoji iz vseh premakljivih predmetov, ki so v uporabi našega podjetja, tako: oprava v trgovini, delavnici, pisarni, skladiščih, stroji itd. — Vsi ti predmeti služijo svojemu namenu samo golovo dobo; potem se obrabijo, pokvarijo in ne ustrezajo več. Običaj v trgovski upravi je, da se pri premičnem inventarju računa z desetletno uporabno dobo, vsled česar odpisujemo na tem računu vsako leto po 10% od nabavne vrednosti.

Davke in razne druge stroške, ki smo jih morali tekom enega poslovnega leta izplačati, ali pa smo jih ostali dolžni, tudi prištevamo k režiji.

Da določimo našo celoletno režijo, moramo vse te, tekom leta izplačane, odpisane, ali pa na dolgu ostale izdatke zbrati in sešteti ter določiti, v kakem odstotnem razmerju je naša celoletna režija nasproti celoletnemu blagovnemu prometu.

Pod nazivom: blagovni promet, razumemo celokupni letni skupiček za prodano blago.

Praktična primera za določitev režijskega odstotka:

	Din
Upravni in uradni stroški cellega leta	42.000.—
plačane obresti iz posojil	5.500.—
zaostale (neplačane) obresti od posojil	800.—
8% obresti investirane glavnice (Din 150.000.—)	12.000.—
odnos	60.300.—

prenos	60.300.—
2% odpis nepremičnega inventarja (nabavna vrednost stavb Din 280.000.—)	5.600.—
½% odpis drugih nepremičnin vrednost Din 40.000.—)	200.—
10% odpis premičnega inventarja (nabavna vrednost Din 30.000.—)	3.000.—
davki — plačani	2.200.—
davki — zaostali	1.600.—
razni stroški	1.400.—
toje znaša celokupna režiija	74.300.—

Na drugi strani smo zbrali in sešteli vse zneske, ki smo jih v istem letu prejeli za prodano blago, kakor tudi one vsote, za katere smo blago kreditirali svojim odjemalcem, dasiravno denarja še nismo prejeli:

Vzemimo, da znaša celotni blagovni promet v istem letu vsoto Din 940.000.—.

Da določimo režijski odstotek, ki ga

Veselo in srečno Novo leto 1930

naročnikom in prijateljem želi
Uprava in uredništvo

pri nakupni kalkulaciji pribijemo vrednosti kupljenega, za prodajo namenjenega blaga, moramo deliti (dividirati) vsoto celotne režiije z vsoto celoletnega blagovnega prometa, v našem slučaju $74.300 : 940.000 = 0,079$, kar je jednako 7,9-odstotni režijski postavki.

Nakupni kalkulaciji moramo tedaj k nabavni ceni nakupljenega blaga pristeti poleg drugih — že v prejšnjih številkah ugotovljenih zneskov še 7,9%, ali zaokroženo 8% nabavne cene, da dobimo pravo nakupno, t. j. lastno ceno blaga.

Gospodarske beležke.

Dvajsetletnica Jugoslovanskega Lloyda.

Letošnja 296. številka tega pomenbnega gospodarskega dnevnika, je kot jubilejna številka dvajsetletnega obstoja izšla na 52 straneh.

»Jugoslovanski Lloyd« je bil ustanovljen leta 1909. kot tednik za narodno gospodarstvo od strani najagilnejših članov »Društva absolventov višjih Irgovskih šol« v Zagrebu, katerim na čelu sta stala znani hrvatski industrijalec Vladimir Arko in sedanji direktor ter lastnik lista Josip Lakatoš. Mnogo zaslug ima tudi sedanji glavni urednik Ivan Malinar, ki sodeluje pri listu že od leta 1910.

»Jugoslovanski Lloyd« je izhajal prvotno pod imenom »Hrvatski Lloyd« kot tednik in je dobil današnje ime takoj po osvoboditvi, t. j. v začetku leta 1919. Koncem leta 1920 pa je začel izhajati po trikrat na teden in se že kratko zatem preosnoval v dnevnik.

Hvalevredno moramo omeniti, da je list, ne glede na gospodarske interese vedno stal na sfališču jugoslovanstva, vsled česar so morali njegovi stvarite-

lji med svetovno vojno požreli marsikatero grenko pilulo od strani avtroogrskve vlade.

Listu in neumornim delavcem želimo ob dvajsetletnici ves uspeh v zastopanju gospodarskih koristi!

Jugoslovansko-bolgarska konferenca.

Na konferenci v Sofiji je v vprašanju dvolasništva posestev dosežen sporazum med našo in bolgarsko delegacijo. Sporno je še vprašanje šestkilometerskega nevtralnega pasu, ki ga zahteva naša delegacija.

Uvoz soli iz inozemstva.

Državna uprava monopolov je dovolila, da smejo prekajevalna podjetja, ki ne morejo uporabiti monopolske soli, isto uvažati iz nozemstva.

Iz »Saveza malih prodajalcev«.

Predsednik Zveze maloprodajalcev je bil sprejet pri ministru za socialno politiko ter zabil za ukinitve prepovedi točenja pijače po Irgovinah in za črtanje monopolskih kazni.

Minister je, upoštevajoč upravičenost

teh prošelj, obljubil, da bo novi monopolski zakon to vprašanje rešil, dolje pa hoče ustaviti iztverjevanje monopolskih kazni.

Velesojem in stalna trgovinska razstava v Novem Sadu.

Novosadska trgovinska zbornica se je v soglasju z mestnim občinskim svetom odločila ustanoviti stalno trgovinsko razstavo in redne letne velesojeme.

Naša pšenica konkurira madžarski.

Ker imamo vkljub velikemu jesensko-mu izvozu še vedno velika skladišča letošnje želve in nam so konsumenti bližje ter poleg tega naše žitne cene nižje kot madžarske, ložijo madžarski izvozniki da je izvoz žita iz njihove države skoro popolnoma zastal.

Dolgovi mesta Zagreba.

Iz zagrebškega proračunskega osnutka za leto 1930 je razvidno, da znašajo dolgovi mesne občine 125 milijonov dinarjev. Ker pa so v novem proračunu predvidena še nadaljna posojila za gradbo kanalov, cest in klavnice v znesku 35 milijonov dinarjev, bo znašal potem celotni dolg zagrebške občine 160 milijonov dinarjev.

Izvoz naših gozdnih pridelkov.

Po podatkih ministrstva za šume in rude smo v času od 1. januarja do zadnjega oktobra izvozili sledeče množine gozdnih pridelkov: drva za kurjavo 482.500 ton v vrednosti 106 milijonov dinarjev, stavbni in industrijski les — trami, deske itd. v težini 1.106.500 ton v vrednosti 1101 milijon dinarjev, železniški pragovi v teži 43.474 ton in v vrednosti 91 milijonov dinarjev. Ostali izvoženi gozdni pridelki se nanašajo na oglje, parkete, doge, lesne izdelke, smolo, katran in divjačino.

Celokupni izvoz gozdnih pridelkov v prvih desetih mesecih letos je znašal po teži 1.911.843 ton v vrednosti 1627 milijonov dinarjev in je predstavljal po teži 56,5%, po vrednosti pa 30,5% vsega našega izvoza.

Največ gozdnih pridelkov smo izvozili v Italijo, namreč 985.000 ton za 760 milijonov dinarjev, zatem na Mad-

žarsko 347.000 ton za 194 milijonov dinarjev in končno v Grčijo 118.000 za 84 milijonov dinarjev. Dobri odjemalci so tudi Avstrija, Francija in Nemčija. Španija vsled kasne ratifikacije trgovinske pogodbe še ni prišla izdatno v poštev.

Bilanca državnih železnic v letu 1927.

Državne železnice so v letu 1927 imelesledeče prejeme:

	Din
polniški promet	716.897.360·13
brzovozni blag. promet	68.861.951·68
tovorni promet	1.443.915.552·36
razne druge postavke	160.828.168·56

Skupni prejemi so znašali 2.390.503.032·73

Izdatki pa so bili v letu 1927 sledeči:

	Din
upravni in centralni stroški	103.084.717·—
izvršilna služba	2.191.044.899·—
razni izdatki	438.809.223·—

Skupni izdatki so znašali 2.732.938.839·—

Naše železnice so torej leta 1927 imele 342·5 milijonov dinarjev izgube. Leta 1926 so izkazovale izgubo v znesku 251·5 milijonov dinarjev.

Državne železnice zaposlujejo 62.394 uslužbencev.

Privatna železniška podjetja Jugoslavije.

Na drugem meslu priobčujemo izkaz prejemkov in izdatkov naših državnih železnic. Poleg teh pa obstoji še šest privatnih podjetij, ki imajo v eksploataciji 696 km različnih prog in zaposlujejo 2.272 uslužbencev.

V nasprotju z državnimi železnicami izkazujejo vsa ta v letu 1927 dobiček, razen proge Bar—Virpazar, ki je v italijanskih rokah in izkazuje izgubo.

Letni zaključki posameznih podjetij izkazujejo:

Slavonsko-Podravska železnica: 182·5 kilometrov proge, prejemi 15.120.013 dinarjev, izdatki Din 14.893.063·—, torej dobiček Din 226.950·—.

Dobrljin—Drvar, lesna akc. družba: 337·9 km proge, prejemi 21.554.440 dinarjev, izdatki 20.420.511 Din, torej dobiček 1.133.929 Din.

Podrinska okrožna železnica: 58·1 km

proge, prejemki 3,213.007 Din, izdatki 3,213.007 Din.

Požarevska okrožna železnica: 54,8 kilometrov proge, prejemki 3,701.880 dinarjev, izdatki 3,273.120 Din, torej dobiček 428.760 Din.

Bar—Virpazar (v italijanskih rokah): 43 km proge, prejemki 1,483.759 Din, izdatki 3,387.581 Din, tedaj izguba 1 milijon 904.822 Din.

Zagreb—Samobor: 19,7 km proge, prejemki 3,188.104 Din, izdatki 3 milijone 70.398 Din, tedaj dobiček 117.706 dinarjev.

Poslovanje pri carinjenju izvoznih poštnih pošiljk.

S 1. januarjem 1930 začeta obe carinarnici v Mariboru in v Ljubljani zaračunavali pri carinjenju izvoznih poštnih pošiljk enake poslovne pristojbine.

Kaldrmina in poslovne pristojbine znašajo odslej:

- za 1 paket 4,75 Din;
- za 2 paketa 7,50 Din;
- za 3 pakete 10,25 Din

in tako dalje za vsak paket še po 2,75 dinarjev.

K tem pristojbinam je treba prišteti še kolkovino za carinsko priznanico v znesku 5 Din, posredovalnino v znesku 5 Din za vsak paket in pristojbino za obvestilo v znesku 1 Din, tako da mora stranka plačati:

- za 1 paket 15,75 Din;
- za 2 paketa 23,50;
- za 3 pakele 31,25 Din

in za vsak nadaljni paket še po 7,75 Din več.

Te pristojbine veljajo od 1. januarja 1930 za vse pošte v področju oblastne p. t. uprave v Ljubljani.

Število industrijskih delavcev v Sloveniji.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev je ob priliki 40-letnice socialnega zavarovanja v Sloveniji izdal posebno letno poročilo za leto 1928, kojega številke so zanimive tudi z ozirom na industrijski razvoj Slovenije.

Letni zaslužek zavarovanih članov se računi na več kot pol milijarde di-

*Večati pakete
z motvozom Grouplje
= mikroman režije!*

*Tovarna motvoza in vrvarna d. d.
želi vsem cenj. odjemalcem srečno in
veselo Novo leto!*

narjev. Število članov kaže sledeči razvoj:

Leto	Moški	Zenske	Skupaj
1926	52.902	24.591	77.493
1927	58.406	26.958	85.364
1928	63.348	29.145	92.493

Slednjič podamo še število zaposlenih delavcev v posameznih industrijskih in obrtnih panogah po stanju od 30. junija 1928 in pridenemo v oklepaju prirastek (+) ali pa nazadovanje (—) proti 30. juniju 1927 v %: Poljedelstvo 1013 (+ 14%), rudarstvo (brez bratovskih skladnic) 185 (+ 14), transport 1682 (— 2), kamni in zemski produkti 5918 (+ 22), kovinska industrija 8060 (+ 8), kemična industrija 2096 (— 19), tekstilna industrija 7240 (+ 20), papirna industrija 2083 (+ 4), lesna industrija 14.320 (15%), živila in pijače 5324 (0), gostilne in kavarne 2976 (+ 8), oblačilna industrija 10.247 (— 1), stavbna industrija 11.656 (+ 22), poligrafija 928 (+ 11), saniteta in higijena 1724 (+ 10), denarni zavodi in pisarne 1044 (+ 12), trgovina in skladišče 5532 (— 1), gospodinjstvo 7037 (+ 4), gledališče, prosti poklici 92.493 (+ 8,35).

Naš izvoz v novembru.

Glasom carinske statistike smo izvozili v novembru letos za 814,1 milijona dinarjev raznega blaga, v katerem je bilo najboljše zastopano žito in les. Lanski novemberski izvoz je predstavljal vrednost 642,3 milijona dinarjev, torej je letošnji izvoz v novembru za 171,8 milijona dinarjev višji od lanskega.

Od 1. januarja pa do konca novembra je znašala skupna vrednost našega izvoza 7143 milijonov dinarjev, nasproti lanskemu, ki je v istem času znašal 5875 milijonov dinarjev. Letošnji izvoz, ki je bil še do konca meseca marca za 62 milijonov manjši od lanskega, se je povzpел do konca novembra na tako višino, da ga za 1262 milijonov dinarjev nadkriljuje.

Trgovina s sladkorjem in kvasom.

V božični številki »Julra« priobčuje trgovec z dežele notico, ki jo posnemamo:

Enake težkoče, kakor jih imajo gostilničarji s pivovarnami, imajo trgovci-delajilisti s sladkornimi tvornicami in tvornicami kvasa. Razlika je samo ta, da so gostilničarji podvzeli že korake za osamosvojitve, medtem ko pri trgovcih ni opazili nikakih znakov samozavesti, čeprav valijo konsumenti krivdo zaradi visokih cen zgolj na trgovca. Sladkor, kvas, špirit n še mnoge druge predmete mora danes trgovec **prodajati kljub visoki ceni** brez dobčka in zraven mirno prenašati očitke ozlovoljenih konsumentov, ki žal niso niti najmanj poučeni o faktučnem stanju. Sladkor uživa do 3.50 Din zaščitne carine na kg, ni pa nihi za paro cenejši od inozemskega, pač pa je pogosto slučaj, da se kupi sladkor v inozemstvu do 20 par pri kg ceneje. V naši državi se porabi letno do 10.000 vagonov sladkorja; pri enem vagonu znaša zaščitna carina ca. 35.000 Din, tako da znaša zaščitna carina skupaj letno ca. 350 milijonov dinarjev. Od 8 tovarn sladkorja sta le dve v domačih rokah. V Sloveniji je trgovina s sladkorjem tako urejena, da ima od 1250 vagonskega promela le pol tučata izvoljencev faktučen dobiček. Vsi drugi tisoči trgovcev se sicer jezimo, a konkretnega in pametnega si ne upamo ustvariti. Poglejmo slovenske gostilničarje! Ako bodo ostali kompaktni in realizirali započeto delo, bodo prvič sami sebi gmočno koristili, drugič pa pomagali konsumentu. V Sloveniji je že obstojala in imenitno prosperirala sladkorna tovarna. Zakaj ne bi začeli Slovenci (posebno pa še trgovci) misliti na zgradbo lasne slad-

korne tovarne. Z zaščitno carino bi si kmalu lahko postavili lepo in moderno opremljeno tovarno sladkorja. Za pridelavo pese pa bi se našlo dovolj prostora in kmetov interesentov. — Tudi glede kvasa razmere niso boljše. Kvas (drože) so tovarne po odkupu neljube konkurence in po obnovitvi kartela podražile od 13 na 31 Din pri kg. Državna trošarina znaša zdaj 4 Din. Pri uvedbi nove trošarine na kvas se je sicer došlo, da se cena ne sme zvišati, ali kljub temu so tovarne kar čez noč ukinile prejšnji 3-odstotni popust, frankaturo; vrhu tega pa so dvignile ceno na račun embalaže in dostavnine za 3 Din pri kg. Slovenski trgovci in konsumenti, razmišljajte o tem.

Slaba svetlovna žetev.

Kolikor razvidno iz dosedanjih stališnih poročil, je letošnja svetlovna žetev v širih glavnih vrstah žita občutno nazadovala. Pšenice se je pridelalo letos 838 milijonov stotov, lani 942; rži letos 237 milijonov stotov, lani 239; ječmena 301 milijon stotov, lani 304; ovsa 475 milijonov stotov, lani 516.

Najobčutneje je nazadovala kanadska žetev, ki izkazuje pri pšenici komaj polovico lanskega pridelka, pri ječmenu in ovsu pa celo samo tretjino.

Kmetijska zborovanja v Kranju.

Dne 23. t. m. so se vršila pomenbna kmetijska zborovanja v Kranju, na katerih so bili odobreni predlogi za sistematično uslanavljanje živinorejskih zadrug v vseh krajih, kjer so dani pogoji za obstoj.

Sprejeti so bili razni načrti za izboljšanje našega pašništva, zlasti planšarstva. Poleg tega se je podrobno obravnavala zadeva stvarjanja in ohranitve čistih pasem. Sprejet je bil organizatorni in propagadni načrt kmetijskih in živinorejskih predavanj.

Koncesijonirani informacijski biro

JUGO - KREDIT, Ljubljana

se priporoča za vseh vrst informacij, izdelava prvovrstna

Denarstvo.

Gibanje valut v tekočem tednu.

	Uradni tečaj	Prosti tečaj
	Din	Din
1 angleški funt	275.50	275.50
1 ameriški dolar	56.40	56.37
1 avstrijski šiling	7.98	7.92
1 belga	7.90	7.85
1 bolgarski lev	—409	—40
1 češkoslov. krona	1.673	1.67
1 francoski frank	2.222	2.22
1 grška dragma	—733	—73
1 hol. goldinar	22.75	22.70
1 italijanska lira	2.956	2.94
1 kanadski dolar	56.10	56.20
1 madž. pengö	9.90	9.88
1 nemška marka	13.50	13.50
1 poljski zlot	6.33	6.33
1 rumunski lej	—336	—34
1 švicarski frank	10.958	10.96
1 turška zl. lira	247.—	247.—
1 španska peseta	7.85	7.80
1 turški pijaster	26.60	—

Na našem valutnem tržišču tekem tedna nobenih znatnih sprememb.

Mednarodna pocenitev denarja.

Po poročilu dunajskih časopisov se je v razdobju zadnjih dveh mesecev v nič manj nego 18 primerih sklepalo v različnih emisijskih bankah o znižanju diskonta. Pri večini važnejših evropskih emisijskih bankah se je v tem razdobju diskontna mera znižala. 3½% znaša sedaj obreslna mera v Franciji in v Švici, 4½% v Belgiji, na Holandskem in pri nekaterih emisijskih bankah v severnem delu Unije, 5% v Angliji, na Švedskem in na Češkoslovaškem, 5½% na Danskem, Norveškem in v Španiji, 6% v Danzigu in v Jugoslaviji, 7% v Nemčiji, Finski, Italiji in v Litvi, 7½% v Avstriji in na Ogrskem, 8% na Estonskem in Portugalskem, 8½% na Poljskem, 9% v Rumuniji in na Grškem, 10% na Bolgarskem ter 8–15% v sovjetski Rusiji.

Po širnem svetu.

Nemške reparacije v Jugoslaviji.

V zadnjih treh mesecih, t. j. od 1. septembra pa do konca novembra letos je Nemčija plačala Jugoslaviji na reparacijah 30 milijonov mark ali 405 milijonov dinarjev. Plačila v devizah so znašala 20 milijonov mark, kar pomenja znatno ojačanje deviznega krilja naše Narodne banke.

Avstrijska trgovinska bilanca.

Po doslej znanih številkah je tudi letošnja bilanca Avstrije za približno 1100 milijonov šilingov (8745 milijonov dinarjev) pasivna. Lanska pasivnost je znašala 1065 milijonov šilingov ali 8435 milijonov dinarjev.

Avstrijski izvoz je v tem letu nazadovol za približno 25 milijonov šilingov (skoro 200 milijonov dinarjev). Nazadovanje je opazati zlasti pri izvozu surovin in polizdelkov.

Avstrijski kancler na pofovaniu.

Državni kancler, dr. Schober, nastopi 3. januarja svojo pot v inozemstvo. Najprej se bo udeležil mednarodne konfe-

rence v Haagu, za tem je določen posej pri Mussoliniju, končno pa odpošuje še v Berlin radi zaključitve trgovske pogodbe.

Hišna preiskava angleškega podjetja v Rusiji.

Sovjetska G. P. U. je v noči 23. na 24. t. m. o polnoči preiskala nenapovedano hišo ravnatelja velikega angleškega podjetja »Lena-Goldfiedl« in izvršila pregled v družbini pisarni, kar je izvalo precejšnjo razburjenost v angleških krogih.

Avtomobilizem v Avstriji.

Po zadnji statistiki je v Avstriji v prometu 13.735 tovornih ter 19.791 osebnih avtomobilov, skupaj 33.526. Od teh polovica na Dunaju. Na vsakih 200 prebivalcev odpade en avtomobil, dočim je leto 1924 odpadel en avto na 442 prebivalcev.

Argentina zabranjuje izvoz zlata.

V 7. številki našega lista poročamo o uvozu zlata v Francijo in Anglijo. Argentinska vlada pa je sedaj izvoz zlata

z raznimi odredbami prepovedala. Veliki izvozi zlata iz Argentine v zadnjem času občutno vplivajo na argentinsko valuto.

Zlato, ki ga je naročila angleška banka, pa je že na visokem morju, kjer ga izvozna zabrana več ne doseže.

Bolgarija poviša uvozno carino.

Po nalogu bolgarskega finančnega ministrstva se pripravljata načrt, po katerem se misli uvozne carine povišati za 7 odstotkov, tako da bi znašale 26% vrednosti uvoženega blaga. Do tega koraka je pripravila vlado za dve milijardi levov pasivna trgovinska bilanca, katero mislijo potem omejitev uvoza na ta način izboljšati.

Italijanski državni proračun.

Vlada je odobrila začasni proračun za leto 1930/31, ki izkazuje 19.439 milijonov lir dohodkov in 19.086 milijonov lir izdatkov. Državni proračun je nasprotno lanskemu zvišan za 773 milijonov lir.

Fuzija dveh velikih italijanskih bank.

»Banca commerciale italiana« v Milanu je prevzela večino delnic tržaške »Banca commerciale Triestina«, ki ima

100 milijonov lir delniške glavnice. Banca commerciale v Trstu bo zaradi krajevnega položaja vključila obdržala še vedno značaj samostojnega zavoda.

Škodove tvornice avtomobilov v najemu.

Na Češkoslovaškem se je osnovala družba z 20 milijoni Kč z namenom: vzeli v najem vse Škodove tovarne za izdelavo avtomobilov.

Nova ležišča zlata v Sibiriji.

Med Indigirko in Kolimo, rekama na Jakutskem, je raziskovalna komisija našla nova, močna ležišča zlata rude, obsegajoča 175 tisoč kvadratnih kilometrov, kar odgovarja približno velikosti Dravske banovine.

Tvornice Steyr omejujejo obrat.

Steyrske tovarne odpuščajo lako velike skupine delavstva, da je vključ demanlijem od strani vodstva upravičena domneva, da nameravajo tvornice obrat močno omejiti, ako že ne popolnoma ustaviti.

*So zdrava in rdeča ličeca moja,
ker mamica kuha mi kavico .PROJA'.*

Lesni trg.

5000 komadov hmeljevih drogov,

3 leta rabljenih, ravnih, suhih, v dolžini 4—8 m, ima na prodaj Karol Spacil, Mozirje pri Celju. Cena 25 Din za 100 kg, fco vagon Šmartno ob Paki.

Na ljubljanski lesni borzi se tudi ta teden še ni razživela trgovina tako, kot bi bilo pričakovati in želeti; vendar se po povpraševanjih zamore računati s skorajšnjim preokretom na bolje. Zlasti so se pomnožila povpraševanja po suhem bukovem lesu za kurjavo, pa tudi po testonih.

V glavnem se išče na ljubljanski borzi sledeče blago:

Hrastove podnice in sicer: 2 vagona (à 15 ton) 53 mm, 2-85 m, od 19 do 25 cm; 1 vagon (15 ton) 53 mm, 2-85 m, od 16 do 28 cm; 1 vagon (15 ton) 53 mm, 2-85 m, od 18 do 28 cm; fco vagon meja Postojna.

Hlode (smreka, jelka) od 25 cm srednjega premera naprej, 5, 6, 7 in tudi več metrov dolge. Cena fco vagon nakladalna postaja.

6 komadov jelovih tramov (zimski sečnje) tesanih glava-glava 24/29 cm ali 26/29 cm, od 18 do 20 m dolžine. Dopjlon bi se kompletiral z merkantilnimi trami. Cena fco vagon nakladalna postaja.

6 vagonov jelovih desk 38 in 48 mm, lepa I., II., III., 4 m dolžine.

8 vagonov jelovih desk 18 in 24 mm, lepa I., II., III., 4 m dolžine.

4 vagona remeljnov 78/78, 4 m dolžine.

2 vagona remeljnov 88/78, 4 m dolžine.

20 vagonov tesanih tramov 5 in 7 m dolžine, v dimenzijah: 11/13, 12/14, 13/16, 16/18, 16/21 cm.

100.000 komadov hrastovih pragov 1-80 × 12 × 18. Cena za komad fco meja grško-jugoslovanska, oziroma cif grška luka.

Več vagonov bukovih metlišč 27 × 27 mm, 1— in 1-10 m. Fco meja Postojna.

150 komadov bukovih remeljnov 80/80 mm, 3 m dolžine

100 komadov bukovih desk 50 mm debeline, 27 cm širine, 4 m dolžine.

50 komadov bukovih desk 80 mm debeline, 27 cm širine, 4 m dolžine.

600 komadov hrastovih dog 9 cm debeline, 12 do 18 cm širine in 2 m dolžine. Dobava do koncem meseca decembra 1929. Fco vagon nakladalna postaja.

6000 komadov bukovih drogov, obeljenih, ravnih, gladkih, 2 m dolgih, od 6 do 8 cm premera. Cena za komad fco jugoslovansko-italijanska meja.

Testoni čisti (= netti), 2-25 m, od 18 oziroma od 20 cm širine naprej. Cena fco meja via Postojna tranzit.

1000 komadov hrastovih pragov, 2:30 m 20×13 cm, fco vagon Postojna tranzit, ocarinjeno, prevzem in plačilo tu.

Hrastovi hlohi 80 mm debeli, dolžina od 5 m naprej, la bodisi hrvatski ali slovenski hrast. Cena fco meja via Postojna.

Trami merkantilni od 7/9, 8/9, 8/10, 9/10, 9/11 col, od 4 m naprej. Cena fco nakladalna postaja za blago letošnje produkcije s težo m^3 do 550 kg.

Hrastovino, merkantilno, ostrorobo, paralelno, očeljeno, I., II., III., od 27, 33, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100 mm debeline, od 13 cm širine naprej, od 2 m (stopnjevaje od 10 do 10 cm) naprej, s 15% kratke robe (courçons) 1 do 1-90 m. Cena fco vagon Sušak pristanišče.

Lipovi hloidi ali plohi s čim večjim premerom, ozir. debelinami, lepa roba. Cena fco vagon meja via Postojna.

2 vagona bukovoga oglja (kosovsko in canello), suhega, vilanega. Cena fco meja Postojna.

3 vagona bukovih neobrobljenih plohov, 27 mm, monte, suhih. Cena fco vagon via Postojna.

1 vagon bukovoga oglja, samo canello, suho. Cena fco meja via Postojna.

Brzjavni drogi, smreka, jelka zase, bor zase, in sicer za dobavo v letu 1930: ca. 5000 komadov, dolžina 6-50 m, najmanjši premer v vrhu 10 cm; ca. 15.000 kom., dolžina 8 m, najmanjši premer v vrhu 11 cm; ca. 1000 komadov, dolžina 9 m, najmanjši premer v vrhu 11 cm; ca. 3000 kom., dolžina 10 m, najmanjši premer v vrhu 11 cm; ca. 500 komadov, dolžina 12 m, najmanjši premer v vrhu 11 cm; ca. 500 kom., dolžina 15 m,

najmanjši premer v vrhu 11 cm. — Cena fco vagon meja Postojna.

Testoni čisti (neti), 20 mm, 2-25 m, od 19 cm širine naprej, z najmanj dve tretjini od 24 cm naprej. — Cena fco vagon meja Postojna.

Bukovo canello, — Cena fco vagon meja via Postojna.

Trami: Naročilo S/02. Marka: Črna pika v glavi. 3/3 40 kom. 7 m; 3/4 80 kom. 6 m, 40 kom. 7 m; 4/4 50 kom. 7 m; 4/5 40 kom. 6 m; 6/8 10 kom. 6 m, 20 kom. 7 m; 7/9 20 kom. 6 m, 10 kom. 7 m, 25 kom. 8 m, 10 kom. 10 m; 8/9 5 kom. 6 m, 5 kom. 7 m, 3 kom. 9 m, 3 kom. 10 m, 3 kom. 11 m.

Trami: Naročilo S/03. Marka: Črna pika v glavi. 3/4 60 kom. 4 m, 80 kom. 5 m, 90 kom. 6 m; 4/4 25 kom. 4 m, 60 kom. 5 m, 50 kom. 6 m; 4/5 50 kom. 5 m, 50 kom. 6 m.

Trami: Naročilo S/05. Marka: Črna pika v glavi. 3/3 30 kom. 5 m; 3/4 50 kom. 4 m, 150 kom. 5 m, 150 kom. 6 m, 40 kom. 7 m; 4/4 120 kom. 5 m; 4/5 350 kom. 5 m, 450 komadov 6 m, 30 kom. 7 m; 5/6 50 kom. 6 m, 100 kom. 7 m; 7/9 10 kom. 7 m. — Cena naj se glasi fco vagon Sušak pristanišče.

Vsako množino suhih bukovih okroglic, cena fco vagon meja via Postojna tranzit.

2 do 3 vagona bukovih neobrobljenih plohov, debeline 27 mm, kvaliteta monte, blago zdravo, suho. Cena fco vagon meja via Postojna tranzit.

Več vagonov čistih testonov, dobro izdelanih od 19 cm naprej, z najmanj dve tretjini od 24 cm naprej. Cena naj se glasi fco vagon meja Postojna.

Letvice, smreka, jelka, 12 $\times$ 60, 12 $\times$ 70, 12 $\times$ 80 mm, 14 $\times$ 60, 14 $\times$ 70 mm, 13 $\times$ 60, 13 $\times$ 70, 13 $\times$ 80 mm, 14 $\times$ 80 mm, 18 $\times$ 60 mm, 18 $\times$ 70, 18 $\times$ 80 mm, od 1 do 3-50 m ali samo 4 m ali od 2 m naprej. Cena fco meja Postojna.

Kratice (smreka, jelka) od 12 do 24 mm, po možnosti od 10 do 30 cm širine, vezane. Cena fco vagon meja Postojna.

1000 kom. brzjavnih drogov (smreka, jelka, bor) 7 m in 200 komadov 8 m s premerom v vrhu od 9 do 11 cm. — Cena za m^3 fco vagon Sušak pristanišče.

6 komadov jelovih tramov, tesanih glava-glava, 24/29 ali 26/29 cm, od 18 do 20 m dolgih, kompletirati z merkantilnimi trami. Cena fco vagon nakladalna postaja.

ANTON LUŠIN

borzni senzal za lesno stroko
Ljubljana, Gledališka ulica šte. 8/1

(Palača Pokojninskega zavoda)

Pisma: Ljubljana, poštni predal 85. Brzjavni: Lušinant, Ljubljana. Telef. 22-90

Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani šte. 13.999

Praktični nasveti.

Mašilo za les.

Često se dogodi, da se ti lesena sobna ali kuhinjska oprava okrši, obdrgne, ali izpade kaka napol vložena grča. Take in slične luknje lepo in izdatno zamašiš z razredčenim mizarskim klejem, kateremu primešaš toliko lesnega žaganja, da dobiš nekako mazilo, s katerim poškodovani del dobro zatrpaš in do vrhu zopet natrosiš žaganja. Ko se je mazilo posušilo, ga obdelaš in zlikaš s smrkovim papirjem in prevlečeš z enako barvo, odnosno lakom ali vosčilom.

Črnilo na parketu.

Madeže od črnila na parketu odstraniš, ako zdrgneš madež z na pol prerezano limono in potem izpereš z milom in toplo vodo. Mnogokrat pa je madež tako zajeden v les, da ga z drgnjenjem šele razliješ. V takem slučaju potresi in oribaj z žaganjem, ki popije madeže in potem nadaljaj kot zgoraj.

Svežilna pijača.

Raztopi v enem litru dobrega črnega vina 1 kg sladkorja ter ožmi vanj sok 12 limon. Kuhaj nad ognjem toliko časa, da se sladkor popolnoma raztopi. Ohlajeno pijačo spravi v steklenice in zamaši. Rabiš kot malinovec s primerno primesjo vode, sodavice ali kisle vode.

Smrdljiv zrak.

Smrad iz stanovanja odpraviš, ako postaviš v plitvi, široki posodi, najbolje umivalni skledi vodo, kateri si primešal nekaj hipermangana. Ta voda lekomo enega dneva vsrka ves smrad.

Cepilni vosek.

Zmešaj in raztopi 50 gramov rumenega voska, 50 gramov terpentina, 10 gramov nesoljene svinjske masli in 100 gramov drevesne smole. Ko se je zmes ohladila, jo zvaljaj v primerne oblike.

Domač parfum.

Ako namakaš poljubne dišeče cvetke v glicerinu nekaj dni, imaš zaželeni parfum, ker se glicerini navzame njihovega vonja.

Sod pušča.

V kleti imej vedno pripravljeno sledeče mazilo za puščajoče sode: vzemi 125 gramov čistega loja, 100 gramov čistega voska in 400 gramov svinjske masli ter raztopi in zmešaj nad ognjem. Ko se je raztopina že nekoliko ohladila, dodaj še 125 gramov presejanega lesnega pepela. Kadar hočeš zamazati puščajoče mesto, ga prej dobro očisti in potem potem drgnjenja zamaši s tem mazilom, ki si ga prej nekoliko omehal nad svečo.

Ura — kompas.

Malokdo ve, da z navadno dobro idočo uro lahko ravno tako določi strani sveta kot s kompasom. To pa je mogoče le tedaj, ako sije solnce. Takrat naravnaj uro pred seboj tako, da je mali (urni) kazalec namerjen naravnost na solnce. Točno v sredini med kazalcem, ki je obrnjen proti solncu in številko 12 na urniku, je jug, ako potegneš črto od sredine urnika na sredo med številko 12 in malim kazalcem.

Gospod sveta.

Roman bodočnosti.

(Nadaljevanje.)

Brez pomišljenja steče v avto in niti ne opazi, da sedi pri volanu neznan šofer. Šele ko je bila v avtomobilu, se spomni, da niti ne ve, kje se Eskande nahaja. Istočasno pa jo resno vznemiri močan duh po narkotičnih sredstvih, vsled česar poizkusi odpreti vrata. Zaman! S pestjo udarja po steklu za šoferjem; a ta je noče slišati. In ob obup-

nem poizkusu razbili šipo, pade v nezavest.

Avto brzi po pariških ulicah, zapusti Pariz ter se uslavi v gozdu poleg velikega potniškega avtomobila, iz katerega izstopi več oseb, ki žurno preneso nezavestno deklico v svoj avto. Avtomobila odvrila v nasprotnih smereh.

Medtem je Eskande razgovarjal z Le

Soté-jem. Konečno sla se zjediniła za sledeči oglas v listu:

»Zelo važno!

Komur je znano, kje se nahaja sedaj profesor kemije Jak Lamber, ki je skrivnostno izginil pred približno dvema letoma, je naprošen, da se zglaš v našem uredništvu.«

Ko Eskande drugo dopoldne pregleduje v uredništvu pošto, vzbudi njegovo pozornost nenavadna oblika nekega pisma, ki ga je prinesel neznan dečko. Odpre, in njegova vsebina ga še bolj začudi:

»Nevarno je za g. Eskande-ja in vse one, ki jih on ljubi, ako se takoj ne neha poizvedovanje za Jakom Lamber-jem.«

Tudi Le Soté-ja vznemiri kratka pomembna vsebina.

»Zdi se, da ste zadeli v polno!« vsklikne brez vznemirjenja.

»Gonili smo volka, a izgnali lisico. Gonja je začela!«

Ta trenutek vstopi Žermennina služkinja:

»Gospodične ni!« spravi jecaje iz ust...«

»Kaj, za božjo voljo ste napravili z Žermeno?« ga pričaka gospa Lornijer, vsa objokana.

Eskande je že od služkinje zvedel, za kaj gre. Mrtvaška bledica pokriva njegov obraz. Brez besede prime gospo za roko, sede poleg nje in posluša njeno, z ihtenjem prekinjeno pripovedovanje. Polagoma se on umiri in zbere. Potočaži mater z obljubo, da najde Žermeno, na kar se hitro vrne v uredništvo in ves pobit vstopi v Le Soté-jevo sobo. »Kaj vam je, za Boga?« se prestraši Le Soté, videč toliko izpremenbo na licih mladega tovariša.

On samo zastoka:

»Gospodična Lornijer je izginila.«

»Izginila?«

»Odvedli so jo oni, ki so mi zjutraj pisali. Radža ni bedak, kot vidite, pogodil je ono, česar nisem nikomur zaupal. Verjetno, ko je čul o Žermeni, njen lepoti in ljubkosti... Pogodil je, zlikovec, da jaz ne morem živeti brez nje... Ona je bila sila moje volje, ona je bila cilj mojega dela... Jaz sem docela uničen.«

Hitro je bruhal iz sebe le besede, prekinjene z zakrilim pridušenim ihtenjem; a solz, ki so mu polzele po bledem obrazu, ni mogel prikriti. Ta človek, poln energije, vedno odločen, sloni na rami svojega šefa in prijatelja ter — joka.

Zaprepaščen posluša Le Soté izlive bolečine mladega, dragega mu sodelavca. A — hoteč mu povrniti silo — reče kralko:

»Dovolj je, Eskande!«

Koľ od udarca z bičem se zdrzne Eskande, obrše solze in se topo zagleda v lla. O Le Soté nadaljuje v blagem, očelovskem tonu:

»Ne skrbite. Mi obvestimo takoj policijo. Gospodična Lornijer bo kmalu najdena.«

»Samo tega nikar, le policije ne mešati v to zadevo. S tem bi bilo vse izgubljeno. Pustite, da jaz sam delam. Rabim denar... brez denarja so mi roke vezane... Jaz jo najdem, in položim hočem rebra tem zlikovcem, ali pa se ne zovem več Eskande.«

Le Soté vesel opazi, da je mladenič zopet zadobil energijo.

»Dajem vam svoje odobrenje. Delajte, kar se vam zdi potrebno; zakaj prepričan sem, da uspete. Pri nas imate odprt kredit — in če rabite tudi milijon, vam je na razpolago. Uverjen sem, da se bo to listu bogato povrnilo. Če ne, — bodite gotovi, da vam Le Soté tega nikdar ne bo očital.«

Eskande slisne svojemu šefu roke in ponovno ginjen šepne samo:

»Hvala!«

Eskande sledi.

Eskande se je hitro zbral. Med sorodniki sveta si poišče pomočnika in tovariša Francisa Verdo, nadarjenega, pogumnega in gibčnega mladeniča, ki mu je bil zelo ljub. Verdo je bil zelo pripraven dečko, imel pa je svojo slabost. To so bile njegove gosli. Ravno kar je bil zaposlen z ustvarjanjem večjega opernega dela in je ličal neprestano med notami, ali pa igral posamezne komade na vijolino in tako prebil ves svoj proslji čas. Težko mu je bilo sicer, odtrgati se od tega priljubljenega dela, a bil je Eskandeju zelo vdan in bi rad storil zanj še več kot to. (Dalje prih.)

Srečno in veselo Novo leto 1930

želi vsem svojim cenj. odjemalcem

Karl Prelog, Ljubljana

Gosposka ulica 8

Srečno in veselo Novo leto želi vsem svojim cenjenim odjemalcem

VELEPRAŽARNA

„PROJA“ d. z o. z.

Ljubljana, Pražakova ul. 3

Srečno, blagostanja polno leto 1930 želi vsem svojim odjemalcem

KOLINSKA

tvornica živeža d. d.

LJUBLJANA

Srečno in veselo Novo leto 1930 želi vsem cenjenim odjemalcem

„BUDDHA“

čaja tvrdka

LJUBLJANA - TEA IMPORT D. Z O. Z. - AŠKERČEVA ULICA 3

Srečno in veselo Novo leto svojim odjemalcem in trg. prijateljem žele sledeče tvrdke:

Erjavec Franc, trgovina usnja, Ljubljana, Stari trg 11a.

Slavko Kolar, elektrotehnično podjetje v Ljubljani, Dunajska cesta 12.

Trgovina z železnino **Stanko Florijančič - Ljubljana**, Sv. Petra cesta 35.

Ivan Jax in sin, zaloga šivalnih, pisalnih in pletilnih strojev ter koles, Ljubljana, Gosposvetska 2

Franc Palme, agentura in komisija, Ljubljana, Gosposvetska cesta 7.

Rabič Teodor, tavnica štampiljk, LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 26.

Češkuti & Zajc, manufaktura in modna trgovina, Ljubljana, Stari trg 3.

»Tribuna« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov. Ljubljana, Karlovska cesta št. 4 Prodaja na obrokel

Srečno in veselo Novo leto želi vsem svojim spoštovanim odjemalcem

Pivovarna „UNION“ d. d., Ljubljana

VELETRGOVINA KOLONIJALNE IN ŠPECERIJSKE PIVOBE

IVAN JELAČIN, LJUBLJANA

ZALOGA SVEŽE PRAŽENE KAVE, MLETIH DIŠAV IN RUDNINSKE VODE

TOČNA IN SOLIDNA POSTREŽBA!

ZAHTEVAJTE CENIK!

Tiskovine

ki jih potrebujete v Vašem poslovanju: Račune, pisemske papirje, memorandume, cenike, naročilnice v blokkih, kuverte, etikete ter sploh vse komercialne tiskovine Vam dobavi hitro in lično izdelane po najnižjih cenah

Tiskarna „MERKUR“ Ljubljana

Gregorčičeva ulica 23 - Telefon 2552

Za večja naročila zahtevajte proračune!

„VINOCET“ Tovarna vinskega kisa, d. z. o. z.

LJUBLJANA

nudi najkisejši in najokusnejši

namizni kis iz pristinega vina

Zahtevajte ponudbo!

Tehnično in higiensko najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta 10, II. nadst. Telefon številka 2389.

Lastnik: Konzorcij za izdajo strokovnega tednika »Mali trgovec«. Za konzorcij in uredništvo: Lojze Zajc. Za tiskarno »Merkur«: Otmar Michálek, oba v Ljubljani.